

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ... ๑๙๘๖ พ.ศ. ....

ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากรุณาธิคุณมาชูด้วย ฯ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้เป็นพระราชบัญญัติ ดังนี้

พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากรุณาธิคุณมาชูด้วย ฯ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้เป็นพระราชบัญญัติ

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากรุณาธิคุณมาชูด้วย ฯ เพื่อพัฒนาคนในชาติ ให้มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาของประเทศและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนนั้น ทุกภาคส่วนของสังคมต้องร่วมกันบ่มเพาะ ปลูกฝังความเชื่อค่านิยม และหัตถศรัทธาที่ดึงตามหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้าง วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอย่างมีระบบมีแผนงานและทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้ การขับเคลื่อนมีพลังสามารถเปลี่ยนแปลงคนไทยทั้งประเทศได้จริงจำเป็นต้องมีแผนแม่บทวางแผนแนวทางและกลไก การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่เหมาะสม มีกระบวนการสร้างนักการเมืองที่ดี และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้แก่ ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทั่วถึง และมีความเหมาะสมสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และมี ความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนโดยมีคณะกรรมการทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแล การขับเคลื่อนแผนแม่บท และมีหน่วยงานรองรับภารกิจของคณะกรรมการและทำหน้าที่ประสานการขับเคลื่อน แผนแม่บทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สัมฤทธิ์ผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ

๑๙๘๖ ๗ ๑ ๒๕๓๔ ๑๙๘๖ ๗ ๑ ๒๕๓๔

ตามที่ได้ทรงมีพระบรมราชโองการลงพระปรมาภิไธยไว้

พระราชบัญญัติ

การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควร มีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

“วิทยากร” หมายความว่า วิทยากรเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๔ ให้ประธานรัฐสภา กฤษการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ

๓
๑๙๘๖/๙๗๙๙๔๕๒๕ (ค) กฎหมายทั่วไป ๗๙๙๙ ๗.๑.๑

โดยเสริมสร้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การจัดทำนโยบายสาธารณะ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในทุกระดับโดยมีสำนึกร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งของตน และส่งเสริมให้เยาวชน นักเรียนนิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสเมือง เรียนรู้และมีประสบการณ์ในทางการเมือง โดยอาจให้มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการ การเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งในทุกระดับให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(ก) การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ดีและ ยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง และมีค่านิยมในวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ที่ถูกต้อง

(ก) กลไกการบริหารและขับเคลื่อนแผนแม่บทอย่างเป็นรูปธรรม และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทตามมาตรา ๗ และให้รายงานรายละเอียด ของแผนแม่บทและแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี

ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนแม่บททุกปี หากคณะกรรมการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท หรือแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บท เพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ให้จัดทำเป็นประกาศคณะกรรมการ และรายงานให้คณะกรรมการรัฐมนตรีรับทราบ

เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้สัมฤทธิผล คณะกรรมการอาจจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย หรือจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจาก ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องก็ได้

การจัดทำแผนแม่บทนี้ เมื่อนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ในวาระเริ่มแรก ให้นำแนวทางตามรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใน ระบบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการอธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองสถาบันการขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ มาใช้ประกอบการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๒

การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

มาตรา ๙ ให้การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุขเป็นภาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุนบูรณากร บุคลากร หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยบรรลุ ผลสำเร็จ โดยคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การเสริมสร้างให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งและมีวัฒนธรรมที่ดีงาม สามารถให้ ความรัก ความอบอุ่น อบรมและปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกรัก ความเสียสละ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและส่วนรวม มีความเคารพและกตัญญูต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีความ ตั้งใจศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ สาธารณสุขหรือช่วยเหลือผู้อื่นตามสมควรและกำลังความสามารถ

(๒) การเสริมสร้างให้โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถานศึกษาทุกแห่งมุ่งเน้นการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความเสียสละ มีน้ำใจ และมีทักษะ ในการคิดวิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมทั้งมีความเข้าใจในหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสันติสุข

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....^{๔ กรณีมติร่างพระราชบัญญัตินี้ได้รับ การเห็นชอบในสภานิติบัญญัติและได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษา}

๑๙๘๗๖๘๒๘๐๗๘๘๘๘ (๕๓) ให้ทรงเสริมสร้างให้บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และประชาชนทั่วไป

มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ดีงาม มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตใจ อันเป็นเพื่อแผ่นดิน และปฏิบัติหน้าที่หรือภาระของตนด้วยความยั่งยืนหมั่นเพียร ศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้าง ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการจัดทำนโยบายสาธารณะ และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์

มาตรา ๑๐ เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยสัมฤทธิผล ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ จัดทำแผนการ ปฏิรูปประเทศที่กำหนดโดยไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปด้านการเมืองเรื่องการสร้างวัฒนธรรม ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ดังนี้

(๑) ให้ดำเนินการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยตามแผนแม่บทและ มีแผนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ชัดเจน อย่างมีลำดับและมีขั้นตอน

(๒) ให้จัดทำหลักสูตรการศึกษาที่มีกระบวนการให้ความรู้และการปลูกฝังประชาชนให้มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และให้ความรู้ด้านอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

(๓) ให้รัฐสภา กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ด้านการให้การศึกษา เรียนรู้ และการปลูกฝังเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

(๔) ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการหรือให้การสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงาน มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

(๕) ให้คณะกรรมการรัฐมนตรีจัดหารือสนับสนุนให้หน่วยงานตาม (๓) ดำเนินการให้มีการประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย ที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีในการเมือง และกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การจัดทำนโยบายสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หรือดำเนินการประชาสัมพันธ์ในเรื่องอื่นใด เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสม สำหรับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัย กลุ่มอาชีพ และมีหลักสูตรสำหรับการศึกษาในระบบ และหลักสูตรสำหรับการศึกษา นอกระบบ หรือหลักสูตรอื่นใด ตามที่แผนแม่บทกำหนด

การจัดทำหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ ประชาธิปไตยที่ถูกต้องและยั่งยืน โดยใช้รูปแบบกระบวนการที่เน้นการสร้างวินัยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีกระบวนการถ่ายทอดที่สอดคล้องกับอายุ ุณิการศึกษา อาชีพ พื้นฐานความรู้ และสังคมของกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องกำหนดคุณสมบัติหรือระดับอายุของผู้เรียน รวมทั้งระบุหน่วยงานหรือ องค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างชัดเจน และควรให้มีการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองและ ศีลธรรม วิชาคุณสมบัติผู้ดี และเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยรวมทั้ง ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวิเคราะห์คุณสมบัติเพื่อให้ได้ผู้担当ตำแหน่งทางการเมืองที่ดี โดยเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เสียสละ และเคยรับผิดชอบดูแลทุกชุมชน ในพื้นที่หรือในชุมชน ไม่มีประวัติหรือมี พฤติกรรมในทางเสื่อมเสีย ไม่ให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อแลกเปลี่ยนให้คะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เนื่องจากจะส่งผลให้เกิดการทุจริต ไม่เป็นผู้ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายหรือเป็นผู้มีอิทธิพล ไม่สร้างความขัดแย้ง ให้กับประชาชนและสังคม ไม่เป็นผู้ขาดความรับผิดชอบหรือใช้คำพูดที่ไม่สร้างสรรค์ หรือมีพฤติกรรมใส่ร้าย ผู้อื่นหรือพูดโดยไม่รู้ข้อมูลข้อเท็จจริง

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ

๖ ก. พ.ศ.๒๕๖๗ มาตรา ๑๙๔ แต่งตั้งในนามแห่งรัฐบาล เนื่องจากฯ ๑๖.๗.๒๐๒๓

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการร่วมดำเนินการหรือให้การสนับสนุนหน่วยงาน องค์กร หรือ

สมาคมด้านสื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการทำความตกลงร่วมกันและจัดฝึกอบรมบุคลากร ด้านสื่อสารมวลชนทุกแขนงให้றะหนักถึงความสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง เที่ยงตรง และมีประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีสำนึกความรับผิดชอบ ถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน

หมวด ๓

คณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคนหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย” จำนวนสิบแปดคน ประกอบด้วย

- (๑) ประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสี่คนซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) พิจารณาแต่งตั้งโดย

ให้คัดเลือกจาก

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรอิสระ หรือองค์กรทางวิชาการอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชน หรือผู้เคยดำรงตำแหน่ง นายกสมาคมวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน จำนวนสามคน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้าน การพัฒนาการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างสำนึกรวมเป็นพลเมือง หรือการสร้างวัฒนธรรม ประชาธิปไตย จำนวนสามคน

(๕) ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นกรรมการ และเลขานุกรรมการ

มาตรา ๑๙ กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับแต่งตั้ง

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเมื่อไหร่ก็ตามไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือเป็นผู้ที่เคยต้อง คำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมาแล้วถึงห้าปีในวันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๓) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....^{๗) รายละเอียดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙๘}

๑๙๘ มาตรา ๑๙๘ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๙๘ ๗.๑, ...
(๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
เพื่อทางทุจริตต่อหน้าที่ หรือถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานของเอกชนเพื่อทางทุจริตต่อหน้าที่
(๕) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

มาตรา ๒๐ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีและ
อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔)
ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับ^{๙)}
แต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ดำเนินการ
แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน เว้นแต่ว่าระหว่างกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน^{๙)}
จะไม่แต่งตั้งกรรมการก็ได้ และให้กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ
ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการ
ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการแทนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคตามมาตรา ๒๐ กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔)
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานรัฐสภาให้ออก เพื่อบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อน^{๙)}
ความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙
- (๕) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดอันได้
กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๓ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่ประธานรัฐสภาประกาศกำหนด

- มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
- (๑) จัดทำแผนแม่บท กำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท
  - (๒) กับดูแล วางแผนนโยบายการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทของสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรม^{๙)}
ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯ ราชภูมิ
  - (๓) กำกับดูแล โครงการ กิจกรรม และการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทของหน่วยงาน^{๙)}
ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนแม่บท
  - (๔) ปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท และแผนงานขับเคลื่อนแผนแม่บท
  - (๕) ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ การศึกษาวิจัย หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อ^{๙)}
ขับเคลื่อนแผนแม่บท
  - (๖) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้
  - (๗) วางข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ ในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทตาม^{๙)}
พระราชบัญญัตินี้

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ

การศึกษาและวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัตินี้
๑๙๘๗ พ.ศ.๒๕๖๔ ด้วย พ.ร.บ. ๗๗๔๗/๖๔ ว.ล. ๑๐๙.....
(๔) แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ
อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

- (๙) กำกับดูแล และให้ความเห็นชอบเบียบหรือประกาศเพื่อการบริหารกองทุน
- (๑๐) ติดตามและประเมินผลการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย
- (๑๑) มีอำนาจหน้าที่ และดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มีประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มีประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยข้อด้อยที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงข้อด้วย

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการประชุมที่มิได้บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้เป็นตามข้อบังคับของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการอาจตั้งคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาศึกษาหรือปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานการให้การศึกษา จัดทำหลักสูตร และสร้างวิทยากรตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นโดยตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการสร้างนักการเมืองที่ดีและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานการสร้างนักการเมืองที่ดีและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นโดยตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) คณะกรรมการวางแผนกลไกการบริหารงาน และติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บท มีอำนาจพิจารณาศึกษา และวางแผนกลไกการบริหารเพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทมีประสิทธิภาพ และมีหน้าที่ ติดตามการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ประเมินผลงาน และจัดทำรายงานการประเมินผลงานเสนอต่อ คณะกรรมการ หรือปฏิบัติงานอื่นโดยตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๔) คณะกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำ แผนงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นโดยตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) คณะกรรมการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการจัดทำแผนการปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่ เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศตั้ง และดำเนินงานพิจารณา ศึกษาและจัดทำภารกิจตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยต้องรายงานความคืบหน้า การดำเนินงานให้คณะกรรมการรับทราบทุกสามสิบวัน

เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานตามภารกิจที่คณะกรรมการมอบหมายเสร็จสิ้นแล้วให้ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการรับทราบ เมื่อคณะกรรมการพิจารณารายงานผลการดำเนินงาน

ตั้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ^{๗๙} ๒๕๖๗

๑๔๐๖๖๖๙๘๗๙๗๙๗ ดูหนังสือพระมหากษัตริย์ ทรงพระนาม ป.๖๘ ๗๙๗ ๗๙๗ ๗๙๗
ของคณะอนุกรรมการแล้วเห็นว่าภารกิจของคณะอนุกรรมการนั้นได้เสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการยุบเลิก
คณะอนุกรรมการชุดดังกล่าว

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก จำนวนหน้าที่ การแต่งตั้งหรือ
การยุบเลิกคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำและ
ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการ ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านวิชาการ
- (๒) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการประสานหน่วยงานราชการ
- (๓) คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชนสังคมและท้องถิ่น
- (๔) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์
- (๕) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคล
ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนแผนแม่บท เช่น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ
โทรคมนาคมแห่งชาติ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก จำนวนหน้าที่ การแต่งตั้งหรือการยุบเลิก
คณะกรรมการที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการและ
คณะกรรมการที่ปรึกษาโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบบประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะรัฐมนตรีและที่ประชุมรัฐสภาทราบทุกปี

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการที่ปรึกษาได้รับเบี้ยประชุม
หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอ่อนโยนตามระเบียบของรัฐสภา

หมวด ๔

สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

มาตรา ๓๑ ให้จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยขึ้นใน
สำนักงานเลขาธิการสภาพัฒนาระบบ

มาตรา ๓๒ สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับ
ภารกิจของคณะกรรมการ และการขับเคลื่อนแผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับ
การจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางการเมืองในหน่วยงานของรัฐสภา

ตั้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ ๖๙๘๐๘๔ฯ/๒๕๖๗ ดูที่นี่ และสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ของคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- (๔) เป็นศูนย์กลางการประสานงานเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บท
- (๕) ให้การศึกษา การฝึกอบรม ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ เพื่อการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภา ฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และประชาชนทั่วไป
- (๖) จัดทำสื่อ โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองใน ระบบประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สำนักความเป็นพลเมือง หรือเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป
- (๗) ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการ เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย
- (๘) ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินผล และเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อน แผนแม่บทต่อคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๙) บริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้
- (๑๐) รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการ
- (๑๑) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่สำนักงานเลขานุการ สถาบันราชภัฏกำหนด

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินอุดหนุนให้สำนักงานเลขานุการสถาบันราชภัฏฯ ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเงินอุดหนุน ดังกล่าวจะนำไปใช้เพื่อกิจการอื่นอันมิใช่กิจการภายใต้การดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้

หมวด ๕

กองทุน

มาตรา ๓๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเลขานุการสถาบันราชภัฏฯ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามระเบียบ ของสำนักงานเลขานุการสถาบันราชภัฏฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน แผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินกองทุน การบริหารกองทุนตามวาระหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบ ของสำนักงานเลขานุการสถาบันราชภัฏฯ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน

กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคหรือมีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๓) เงินที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ระบุให้กับกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากร

ตั้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ^(๑)

งานของประจำปี พ.ศ. .... ตามที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ... , ...

(๔) เงินและทรัพย์สินอันทําเป็นของกองทุนดอกผลห้ามรายได้อืน การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๓) ต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดทิคทางการบริหารและการจัดสรรเงินของกองทุน

มาตรา ๓๕ รายได้ที่เกิดจากกองทุนตามมาตรา ๓๔ ให้นำส่งเข้ากองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๓๖ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนได้มาโดยมีผู้มอบให้หรือได้มาโดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของกองทุน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของกองทุน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาระบบทรัพย์สิน

มาตรา ๓๗ ทรัพย์สินในกองทุน ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาระบบทรัพย์สินในเรื่องทรัพย์สินในกองทุนมิได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๑) (๒) และ (๓) ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการ ตามมาตรา ๑๙ (๔) ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๙ ให้เลขานุการสภาพัฒนาระบบทรัพย์สินมอบหมายให้ส่วนราชการภายใต้สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาระบบทรัพย์สิน ทำหน้าที่รับภารกิจของคณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

มาตรา ๔๐ ในวาระเริ่มแรก ให้นำรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการชี้บเคือนการปฏิรูปประเทศไทยด้านการเมือง สถาบันเครือข่ายการปฏิรูปประเทศไทย มาประกอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการจัดทำแผนแม่บทแล้วเสร็จ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ

ตามที่มีมติของคณะกรรมการจัดทำกฎหมายฯ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๔ เห็นชอบให้เป็นกฎหมายฯ ดังนี้

ของร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากรุณาธิคุณทรงเป็นประมุข

พ.ศ. ....

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุข เพื่อพัฒนาคนในชาติให้มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาของประเทศและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่นคง และยั่งยืนนั้น ทุกภาคส่วนของสังคมต้องร่วมกันบ่มเพาะ ปลูกฝังความเชื่อค่านิยม และทัศนคติที่ดีงามตามหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อน เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอย่างมีระบบมีแผนงานและทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้การขับเคลื่อนมีพลังสามารถเปลี่ยนแปลงคนไทยทั้งประเทศได้จริงจำเป็นต้องมีแผนแม่บทวางแผนแนวทาง และกลไกการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การศึกษา แก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่เหมาะสม มีกระบวนการ สร้างนักการเมืองที่ดีและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทั่วถึง และมีความหมายมากกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนโดยมีคณะกรรมการกำหนดนโยบายและ กำหนดกฎและการขับเคลื่อนแผนแม่บท และมีหน่วยงานรองรับภารกิจของคณะกรรมการและหน้าที่ประสาน การขับเคลื่อนแผนแม่บทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สัมฤทธิ์ผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุข พ.ศ. .... มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

(๑) กำหนดให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุขโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุข มีสำนึกรัก ความเป็นพลเมือง มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ โดยให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ร่วมมือกันในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และกิจกรรมทางการเมืองร่วมกันรู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน ใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสรภาพจากการครอบงำ ไม่ว่าด้วยทางใด ตลอดจนเสริมสร้างให้ผู้ dânดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน (ร่างมาตรา ๖)

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุขจัดทำแผนแม่บทเพื่อคณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุข โดยกำหนดให้จัดทำการศึกษาเรียนรู้ กระบวนการกรอบล้อมเกลاؤอย่างมีกระบวนการ เพื่อปลูกฝังความเชื่อค่านิยม ทัศนคติที่ดีในทางการเมืองและ

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ ๒ ก้าวสู่ศตวรรษที่๓๐ พ.ศ.๒๕๖๒

๑. นิติบุคคลที่ดูแลความมั่นคงทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ให้การอยู่รวมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมตามแบบแผนแม่บทที่ดี ทำการประชาสัมพันธ์ กำหนดกลไกการบริหารและขับเคลื่อนแผนแม่บทอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนแม่บททุกปี (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘)

๒.๒ หมวด ๒ การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

(๑) ให้การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นภาระแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๙)

(๒) ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอน การดำเนินการปฏิรูปประเทศ จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศที่กำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปด้านการเมืองเรื่องการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๑๐)

(๓) ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษา เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่เหมาะสม และให้คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมเพื่อสร้างวิทยากรหน้าที่เป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้ (ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๒)

(๔) ให้สถาบันพระป哥เกล้าทำเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อ สร้างนักการเมืองที่ดี (ร่างมาตรา ๑๓)

(๕) ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันพระปอกเกล้า กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อเสริมสร้าง ให้การศึกษา ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน (ร่างมาตรา ๑๔)

(๖) ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักสารสนเทศของสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนราษฎร์ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชนของสำนักงานเลขานุการวุฒิสภาเป็นหน่วยงานหลักในการ สนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทด้านการประชาสัมพันธ์ (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

(๗) ให้มีการทำความตกลงร่วมกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรด้านสื่อสารมวลชน (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๓ หมวด ๓ คณะกรรมการ

(๑) กำหนดให้มี “คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ ประชาธิปไตย” จำนวนสิบแปดคน มีประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ รองประธานรัฐสภาเป็นรอง ประธานกรรมการ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาพัฒนราษฎร์ เป็นกรรมการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสี่คนซึ่ง ประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา และผู้นำฝ่ายค้านในสภาพัฒนราษฎร์พิจารณาแต่งตั้งโดยให้คัดเลือก จาก บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านใน สภาพัฒนราษฎร์ หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญอื่น จำนวนสี่คน บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่ง อธิการบดีมหาวิทยาลัย หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรอิสระหรือองค์กรทางวิชาการอื่น จำนวนสี่คน บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชน หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งนายนายกสมาคม วิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน จำนวนสามคน บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้าน การพัฒนาการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างสำนักความเป็นพลเมือง หรือ การสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย จำนวนสามคน โดยให้ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบบประชาธิปไตยเป็นกรรมการและเลขานุการกรรมการ โดยหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๘ และร่างมาตรา ๑๙)

ตั้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ ~~การดำเนินมาตรการตามมาตรการเมืองในจังหวัด~~ (๑๙๖๘/๒๕๖๗)

กำหนดงบประมาณพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมฯ ๑๙.๑.๗.๗๐

ให้มีวาระการดำเนินมาตรการและจัดทำแผนแม่บทของจังหวัดต่อไปได้ แต่จะดำเนินมาตรการเมื่อได้ (ร่างมาตรา ๑๙ และร่างมาตรา ๒๐)

(๓) กำหนดถึงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมฯ ๑๙.๑.๗.๗๐

(๔) กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บท กำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท กำกับดูแล วางแผนโดยการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทของสำนัก เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯ จำกัด โครงการ กิจกรรม และการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท และแผนงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ การศึกษาวิจัย หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ให้ความเห็นชอบข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งตามพระราชบัญญัติ แต่ตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย กำกับดูแล และให้ความเห็นชอบระเบียบหรือประกาศเพื่อการบริหารกองทุน ติดตาม และประเมินผลการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๒๕)

(๕) กำหนดเรื่องการประชุมของคณะกรรมการ คณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษา (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖)

(๖) กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจในการตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ พิจารณาศึกษาหรือปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท และอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๒๖ และร่างมาตรา ๒๗)

(๗) ให้คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานการสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบบประชาธิปไตยให้คณะกรรมการรัฐมนตรีและที่ประชุมรัฐสภาทราบทุกปี (ร่างมาตรา ๒๙)

(๘) กำหนดให้คณะกรรมการ คณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษาได้รับ เบี้ยประชุม หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบของรัฐสภา (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๔ หมวด ๔ สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

(๑) กำหนดให้จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ขึ้นในสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯ ที่ สำนักงานที่ ๒๖ ให้เป็นสำนักงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับภารกิจของคณะกรรมการ และการขับเคลื่อนแผนแม่บท รับผิดชอบเกี่ยวกับ กิจกรรมทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางการเมือง ในหน่วยงานของรัฐสภา ดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท และสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ของคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นศูนย์กลางการประสานงานเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บท ให้การศึกษา การฝึกอบรม ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเพื่อการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และประชาชนทั่วไป จัดทำสื่อ โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สำนักความเป็นพลเมือง เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ศึกษา รวมรวม ข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ

ตั้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ...กําชีเรื่องดึงดูดจิตใจของประชาชนและการเมือง

จํานวนหน้าที่ ๔๗ ตั้นฉบับฯ มากสูงที่สุด ตราไว้ในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ....
ประชาธิปไตย ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินผล และเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท
ต่อคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริหารกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตย รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการ โดยให้คณะกรรมการรับผิดชอบ
ให้สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนารายภูมิเพื่อร้องรับการปฏิบัติงานตามแผนแม่บท และการปฏิบัติงานอื่น ๆ
(ร่างมาตรา ๓๑ ถึงร่างมาตรา ๓๓)

๒.๕ หมวด ๕ กองทุน

(๑) ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย
เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่าย สำหรับการดำเนินงานของสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตย และการขับเคลื่อนแผนแม่บท (ร่างมาตรา ๓๔)

(๒) กองทุนประกอบด้วยเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน
เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคหรือมีผู้มอบให้เพื่อสมบทกองทุน เงินที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาในแบบ
แสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีระบุให้กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใน
ระบบประชาธิปไตย เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุนด้วยประการใดๆ (ร่างมาตรา ๓๔)

(๓) รายได้ที่เกิดจากการทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วย
เงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนได้มาโดยมีผู้มอบให้หรือ
ได้มาโดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของกองทุน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของกองทุน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของ
สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนารายภูมิ และกำหนดให้ทรัพย์สินในกองทุน ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี
และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนารายภูมิในเรื่องทรัพย์สินในกองทุน
ไม่ได้ (ร่างมาตรา ๓๔ ถึงร่างมาตรา ๓๗)

๒.๖ บทเฉพาะกาล

(๑) ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุขประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๑) (๒) และ (๓)
ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการ ตามมาตรา ๑๙ (๔)
ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๓๘)

(๒) ให้เลขานุการสภาพัฒนารายภูมิอยู่หัวหน้าที่ในการรองรับภารกิจของคณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากรุณาธิคุณเป็นประมุข และดำเนินการอื่นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
ไปจนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๓๙)

(๓) ให้นำรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย”
มาประกอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการจัดทำแผนแม่บทแล้วเสร็จ (ร่างมาตรา ๔๐)